

9 Priporočila: povečanje prisotnosti in dometa Slovenije v svetu

Prvi sklop priporočil opredeli načela, na katerih naj bodo izbrana tematska področja in geografska območja, prek katerih lahko Slovenija potencialno poveča svojo globalno prisotnost in ki imajo potencial za povečanje njenega dometa. Vsebinsko je tako prvi sklop raziskovalnega projekta vezan na slovensko zunanjo politiko in na procese, akterje, strukture in metode dela v okviru OZN; kadar je to relevantno, tudi v okviru drugih mednarodnih organizacij in bilateralnih odnosov.

Drugi sklop priporočil, ki zadeva diplomatske prakse za namene povečanja internacionalizacije in prepoznavnosti Slovenije in s ciljem povečati učinkovitost diplomacije, izhaja iz razvoja diplomacije in njenih podoblik, trendov diplomatske prakse in uporabe novih orodij.

Tretji sklop je vsebinsko vezan na diplomacijo in na njeno organizacijo s ciljem oblikovati priporočila za povečanje učinkovitosti slovenske diplomacije.

9.1 Tematska področja in geografska območja

Priporočilo 1:

Za povečanje prisotnosti Slovenije v mednarodnih odnosih je treba okrepiti usklajeno in skupno delovanje vseh akterjev v slovenski zunanji politiki. Ob Uradu predsednice republike, Odboru za zunanjo politiko Državnega zbora in Kabinetu predsednika vlade je treba vzpostaviti tesnejše sodelovanje tudi s centri, kot so BSF, CEP in ITF. S tem se bodo bolje raziskale in izkoristile različne oblike prisotnosti, ki so značilne za posamezne akterje.

Priporočilo 2:

Enako velja za vpetost renomiranih posameznikov in strokovnjakov, ki lahko prispevajo k slovenski prisotnosti s svojim poznavanjem tematike in akterjev v njej ter s svojimi izkušnjami. Vzpostaviti je treba sistem, oblikovati sistemske ukrepe in administrativno olajšati sodelovanje MZEZ s takimi posamezniki.

Priporočilo 3:

Sekundiranje posameznikov kot del strategije za povečanje prisotnosti presega MZEZ in mora biti urejeno na ravni Vlade RS. Oblikovano naj bo na podlagi temeljitega premisleka ter večletnega načrta, ki naj vključuje tudi vzajemnost oziroma umestitev sekundantov drugih držav v ministrstva v Sloveniji.

Priporočilo 4:

Okrepiti je treba medresorsko sodelovanje znotraj Slovenije. MZEZ naj pripravi izhodišča in načela za svojo okrepljeno vlogo v medresorskem sodelovanju, na katerih naj deluje v odnosih z drugimi resorji skladno s potrebami pri posamezni temi. Osnovna načela medresorskega sodelovanja naj bodo: skupno lastništvo tematike; zgodnji, informirani in strateški pristop; redna in odprta izmenjava informacij, ki so osnova za posvet o nadaljnjih korakih.

Priporočilo 5:

Zunanjepolitične prioritete morajo biti vezane na varnost in blaginjo državljanov in morajo temeljiti na pozitivni oceni dodane vrednosti, ki jo aktivnosti slovenske diplomacije lahko ustvarijo v mednarodnem okolju. V primerih, kadar gre za jasen interes države, je zato treba spodbuditi njene zmogljivosti. MZEE naj z drugimi relevantnimi deležniki sprejme ukrepe za spodbujanje podiplomskega študija na deficitarnih področjih, spodbujanje povezav med akademskim svetom in gospodarstvom ter za spodbude gospodarstvu za razvoj in za delo v tujini.

9.2 Diplomatske prakse

Priporočilo 6:

Za namene predstavljanja države in krepitve dvostranskih odnosov ter priložnosti v multilateralnih organizacijah je treba okrepiti poznavanje znanosti, kulture in gospodarstva v Sloveniji na DKP in skladno s priporočili na področju prisotnosti okrepiti pomoč znanosti, kulturi in gospodarstvu pri predstavljanju Slovenije. MZEE naj na tem področju privzame osrednjo vlogo koordinatorja oziroma facilitatorja iskanja presečnih interesov.

Priporočilo 7:

Treba je pre-/ovrednotiti odnos med dvostransko in multilateralno diplomacijo ter diplomacijo v kontekstu EU, to pa s ciljem zagotoviti pretok informacij in omogočiti posvetovanje, ki bo prispevalo k zgodnji identifikaciji priložnosti (tako političnih kot gospodarskih) in k usklajenemu in skupnemu pristopu. MZEE naj na tem področju privzame osrednjo vlogo koordinatorja oziroma facilitatorja iskanja presečnih interesov.

Priporočilo 8:

Za namene pridobivanja informacij in analize ter s tem prispevek diplomacije k zastavljanju ciljev in prioritet zunanje politike je treba okrepiti strateško-analitične zmogljivosti na MZEE. MZEE naj v tem okviru pripravi strateški načrt in izvedbene ukrepe nadgradnje obstoječe (lastne) strateško-analitične zmogljivosti. Posebna pozornost v tem kontekstu mora biti namenjena usposabljanju za politično poročanje, strateško predvidevanje in učinkovito komuniciranje najširšega kroga diplomatov. Sklepanje partnerstev s *think tanki* in posameznimi strokovnjaki je prav tako nujno za povečanje strateško-analitične zmogljivosti slovenske zunanje politike.

Priporočilo 9:

Vzdrževanje prisotnosti in dometa slovenske diplomacije v okviru OZN zahteva visoko raven angažmaja, celosten pristop države, podporo nosilcev političnih funkcij in kontinuiteto ter kredibilnost, na katero vplivajo tudi zmogljivosti diplomacije. Opredelitev prioritet slovenske diplomacije mora vsebovati tudi zagotovilo o človeških in finančnih virih za izvajanje posamezne prioritete. MZZ naj v okviru DeZPRS-1 zagotovi zavezo političnih akterjev k zagotavljanju stabilne rasti potrebnih sredstev in človeških virov za strateško delovanje slovenske zunanje politike.

9.3 Učinkovitejša in uspešnejša diplomacija

Priporočilo 10:

Obnoviti in okrepiti velja poslanstvo diplomacije z izvedbo posvetovalnega procesa, s ciljem oblikovati »novo poslanstvo« diplomacije Republike Slovenije in raziskati temeljne ovire za izgradnjo učinkovite diplomacije na področju informacijske infrastrukture, kadrovskih vprašanj, finančnih spodbud in delovnih procesov. MZZ naj začne postopek posvetovanja z notranjimi javnostmi o uvedbi sprememb v delovanju diplomacije in določitvi njenega »novega poslanstva«.

Priporočilo 11:

Notranjim postopkom mora slediti komunikacijska strategija, usmerjena v povečanje ugleda diplomacije med politiki, uradniki, zainteresiranimi javnostmi, vključno z mediji, in v širši javnosti. Večji ugled diplomacije bo pozitivno vplival na zagotavljanje podpore politike in širše javnosti za učinkovitejšo in uspešnejšo diplomacijo.

Priporočilo 12:

Na kadrovskem področju je treba zastaviti dolgoročneje načrte, ki bi zmanjšali (osebne, družinske in finančne) negotovosti pri napotitvah in vrnitvah, ter spodbuditi kroženje med centralo in mrežo pri čim večjem številu zaposlenih.

Zastaviti je treba strategijo krepitev pridobivanja znanja, veščin in odnosa do diplomacije. Še posebej tiste na vodilnih funkcijah oziroma tiste, ki se potegujejo za vodilne funkcije, je treba okrepiti z znanji za vodenje DKP, organizacijo dela in izvajanje diplomatskih nalog. Diplomatska akademija na MZEZ je dobro umeščena za pripravo in izvajanje strategije izobraževanja in usposabljanja, okrepiti je treba njeno mesto v sistemu.

Povečati je treba število lokalno zaposlenih v DKP in razširiti njihove naloge tudi na strokovno-vsebinske, tako na misijah kot na veleposlaništvih, vključno z dostopom do depešnega sistema, upoštevajoč specifične posameznih držav in temu ustrezno varnostno preverjanje.

MZZ naj politiko upravljanja človeških virov zastavi po načelu kariernega razvoja, potreb delovanja zunanje politike ter okrepitve tudi pripadnosti diplomaciji kot poklicu. Za to naj sprejme potrebne zakonske in podzakonske ukrepe.